

Helsingfors/Mariehamn 16.1.2018**Nr 2/18****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
18.12.2017, nr 300/2017.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om Fordonsmyndigheten, antagen av lagtinget 18.12.2017.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Landskapslagen innehåller bestämmelser om Fordonsmyndighetens uppgifter, organisation och verksamhet. Genom landskapslagen upphävs landskapslagen om motorfordonsbyrån (ÅFS 9/1975). Ordet "motorfordonsbyrån" i olika böjningsformer ska i annan landskapslagstiftning avse ordet "Fordonsmyndigheten" i motsvarande former.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda, disciplinär bestraffning av landskapets tjänstemän, arbetspensionsskydd för landskapets anställda och för förtroendevalda inom landskapsförvaltningen samt för rektorer, lärare och timlärare vid grundskolor i landskapet tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 2 och 2a punkterna i självstyrelselagen.

Till rikets behörighet har enligt 29 § 1 mom. 6 punkten i självstyrelselagen hänförts arbetsavtal och samarbete inom företag. Enligt 27 § 21 punkten i självstyrelselagen hör arbetsrätt med undantag av tjänstekollektivavtal för landskapets och kommunernas anställda till rikets behörighet. Lagstiftningsbehörigheten i fråga om rikets tjänstemän i landskapet samt landskapets och kommunernas privaträttsligt anställda arbetstagare samt den privata sektorn i landskapet tillkommer riket. Enligt landskapslagens 6 § kan vid Fordonsmyndigheten finnas

personal i offentligrättsligt och privaträttsligt anställningsförhållande, varvid behörighetsfördelningen fördelas enligt beskrivningen ovan.

Av uppdelningen av behörigheten framgår att landskapets lagstiftningsbehörighet innefattar befogenhet att bestämma om tjänsteinnehavarnas rättigheter samt om deras anställningsvillkor. Till landskapets behörighet hör även att reglera bestämmelser om inrättande och indragning av tjänster. Bestämmelserna om Fordonsmyndighetens organisation och personal har formulerats med beaktande av den ovan beskrivna behörighetsfördelningen i självstyrelselagen.

Enligt beskrivningen i landskapslagens 2 § 1 mom. av myndighetens uppgifter är dess verksamhet att hänföra till rättsområdena vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik och farleder för den lokala sjötrafiken, vilka utgör landskapsbehörighet enligt 18 § 21 punkten i självstyrelselagen.

Landskapslagens 2 § 3 mom. berättigar landskapsregeringen att genom landskapsförordning ålägga Fordonsmyndigheten att sköta även andra uppgifter inom sitt verksamhetsområde. Med beaktande av den reglering som finns i landskapslagen anser Ålandsdelegationen att delegeringsfullmakten, som gäller fördelningen av uppgifter inom landskapets förvaltning, inte kan anses beröra grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, och uppfyller därmed förutsättningarna för delegering i självstyrelselagens 21 § 1 mom. (jmf. följande stycke) och grundlagens 80 § 1 mom. Enligt Ålandsdelegationens uppfattning är bemyndigandet i landskapslagens 7 § 2 mom. förenligt med grundlagens 80 § 2 mom.

Landskapslagens 12 § berättigar landskapsregeringen att besluta om avgifter för verksamheten vid Fordonsmyndigheten. Med anledning härav konstateras att jämlikt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen har landskapet behörighet att lagstifta om grunderna för avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen och enligt 44 § 3 mom. i nämnda lag ankommer det på lagtinget att lagstifta om grunderna för avgifter som uppbärs inom landskapsförvaltningen. Grundlagens 81 § 2 mom. förutsätter att grunderna för avgifter anges i lag. Dessutom förutsätter självstyrelselagens 21 § 1 mom. att bestämmelser som berör grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag anges i landskapslag. I landskapslagens 12 § har intagits en hänvisning till landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet, varvid bestämmelsen trots dess allmänna karaktär kan anses uppfylla ovan angivna förutsättningar.

Enligt självstyrelselagens 27 § 23 punkt utgör rättskipning riksbehörighet med beaktande av vad som stadgas i lagens 25 och 26 §. I enlighet härmed har en hänvisning till självstyrelselagens 25 § intagits i landskapslagens 15 § 4 mom.

Beträffande bedömningen av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk har en överenskommelse ingåtts 4.3.2009 mellan Ålandsdelegationen och justitieministeriet. Delegationen konstaterar att justitieministeriet beträffande den här aktuella landskapslagen inte inkommit med en i överenskommelsen avsedd bedömning.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger. Ålandsdelegationen noterar dock att i landskapslagens 15 § 1 mom. används benämningen motorfordonsbyrån fastän Fordonsmyndigheten torde avses.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Pellonpää.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare